

PRVA NOĆ

MARK LEVI

Prevela s francuskog
Gordana Breberina

Laguna

Naslov originala

Marc Levy
LA PREMIÈRE NUIT

Copyright © 2009 Marc Levy / Susanna Lea Associats
Translation copyright © 2011 za srpsko izdanje, LAGUNA

*Za Polinu i Luja.
I za Rafaela.*

„Svako od nas je pomalo Robinzon.
Čekaju ga novi svet, koji treba da
otkrije, i Petko, koga treba da upozna.“

Eleonora VULFILD

„Ova priča je istinita
zato što sam je ja izmislio.“

Boris VIJAN

Zovem se Volter Glenkors i radim kao menadžer na Kraljevskoj akademiji nauka u Londonu. Adrijana sam upoznao pre nepunih godinu dana, kad je hitno vraćen u Englesku sa astronomskog lokaliteta u pustinji Atakama u Čileu, gde je osmatrao nebo u potrazi za prvom zvezdom.

Adrijan je veoma talentovan astrofizičar i, kako su prolazili meseci, postali smo dobri prijatelji.

Pošto je on sanjao samo o tome da nastavi rad na izučavanju nastanka svemira i pošto sam ja imao probleme na poslu zbog katastrofalnog upravljanja budžetom, ubedio sam ga da se pojavi pred članovima jedne naučne fondacije koja je u Londonu organizovala konkurs za dodelu pozamašnih donacija.

Nedeljama smo pripremali izlaganje njegovog projekta i tada se između nas rodilo lepo prijateljstvo, ali već sam vam rekao da smo se sprijateljili, zar ne?

Nismo pobedili na tom konkursu: nagrada je pripala jednoj koliko temperamentnoj, toliko i odlučnoj mladoj ženi, arheologu. Ona je rukovodila iskopavanjima u dolini Oma u Etiopiji, sve dok peščana oluja nije uništila njen logor i prinudila je da se vrati u Francusku. One večeri kad je sve počelo i ona se nalazila u Londonu; nadala se da će osvojiti donaciju i ponovo otputovati u Afriku kako bi nastavila da istražuje poreklo čovečanstva.

U životu se dešavaju neobične slučajnosti: Adrijan je odranije poznavao tu ženu po imenu Kira. Svojevremeno su doživeli letnju ljubav, ali se otada nisu ponovo videli.

Zajedno su proveli noć. Kira je tako proslavila pobjedu, a on neuspjeh, a onda je ona ujutru oputovala, ostavivši Adrijanu probuđeno sećanje na nekadašnju romansu i neobičan privezak koji je donela iz Afrike – nekakav kamen koji je jedan mali Etiopljanin po imenu Hari, za koga se Kira čvrsto vezala, pronašao u nekom vulkanu.

Posle Kirinog odlaska, Adrijan je jedne olujne noći otkrio neverovatna svojstva tog priveska. Kada ga obasja snažna svetlost, recimo munja, on projektuje na milione sjajnih tačkica.

Nije mu dugo trebalo da shvati o čemu se radi. Ma koliko to zvučalo neverovatno, te tačke su odgovarale karti nebeskog svoda, ali ne običnog nebeskog svoda. To je bio prikaz dela neba kakav se sa Zemlje video pre četiri stotine miliona godina.

Posle tog izuzetnog otkrića, Adrijan je krenuo da pronađe Kiru u dolini Oma.

Nažalost, taj neobični predmet nije zanimalo samo njih dvoje. Dok je boravila u Parizu, u poseti sestri, Kira je upoznala starog profesora etnologije, izvesnog Ajvorija. Taj čovek je stupio u vezu sa mnom i na kraju me je – priznajem – na najpodliji mogući način ubedio da podstaknem Adrijana da nastavi istraživanje.

Zauzvrat mi je ponudio malu svotu novca i obećanje da će Akademija dobiti izdašnu donaciju ukoliko Adrijan i Kira dovrše započeti posao. Prihvatio sam pogodbu. Tada nisam znao da Adrijana i Kiru juri tajna organizacija koja, za razliku od Ajvorija, nipošto ne želi da oni stignu do cilja i otkriju preostale fragmente.

Kira i Adrijan su, naime, saznali od starog profesora da kamen pronađen u starom vulkanu nije jedinstven. Negde na našoj planeti postoji još četiri-pet sličnih predmeta. Rešili su da ih pronađu.

Ta potraga ih je vodila iz Afrike u Nemačku, iz Nemačke u Englesku, iz Engleske na granicu Tibeta, a zatim, posle ilegalnog leta preko Burme, do Andamanskih ostrva, gde je Kira, na ostrvu Narkondum, iskopala još jedan kamen nalik na njen privezak.

Čim su primakli dva kamena jedan drugom, desilo se nešto neverovatno: privukli su se kao dva magneti, poprimili su neobičnu plavu boju i počeli da svetlucaju. Ohrabreni tim novim otkrićem, Adrijan i Kira su oputovali za Kinu, uprkos upozorenjima i pretnjama tajne organizacije.

Njeni članovi se međusobno oslovljavaju po nazivima pojedinih gradova, a među njima je i jedan engleski lord – ser Ešton. On radi na svoju ruku i rešen je da po svaku cenu prekine Kirino i Adrijanovo putovanje.

Zašto sam ih ubedio da nastave? Zar ubistvo jednog sveštenika na naše oči nije bilo jasna poruka? Kako je moguće da nisam uvideo ozbiljnost situacije? Zašto nisam već tada rekao profesoru Ajvoriju da se snalazi bez mene? Kako to da nisam upozorio Adrijana da taj starac manipuliše njime... isto kao i ja, iako sam se predstavljao kao njegov prijatelj?

U trenutku kad su se spremali da napuste Kinu, Adrijan i Kira su bili žrtve stravičnog pokušaja ubistva. Dok su se vozili planinskim putem, jedan automobil je udario u njihov džip i gurnuo ga u provaliju. Strmoglavili su se u Žutu reku. Adrijana je spasla grupa monaha koji su se nalazili na obali u času nesreće. Kirino telo se nije pojavilo na površini.

Adrijan je posle oporavka napustio Kinu, ali nije hteo da nastavi da radi u Londonu. Skrhan zbog Kirine pogibije, sklonio se u kuću u kojoj je odrastao, na grčkom ostrvcetu Hidri. Adrijanov otac je Englez, a majka Grkinja.

Otada su prošla tri meseca. Dok je on patio zbog smrti voljene žene, ja sam se grizao: izjedao me je osećaj krivice. A onda

je na Akademiju stigao paket od anonimnog pošiljaoca iz Kine, naslovljen na njega.

Unutra su se nalazile stvari koje su njih dvoje ostavili u jednom manastiru i nekoliko fotografija, na kojima sam odmah prepoznao Kiru. Na čelu je imala neobičan ožiljak, koji ranije nisam primetio. Obavestio sam o tome Ajvorija i on me je na kraju ubedio da je to dokaz da je Kira preživela nesreću.

Hteo sam da ćutim, ostavim Adrijana na miru, ali kako sam mogao da sakrijem tako nešto od njega? Otputovao sam na Hidru i Adrijan je, opet zbog mene, pun nade odleteo za Peking.

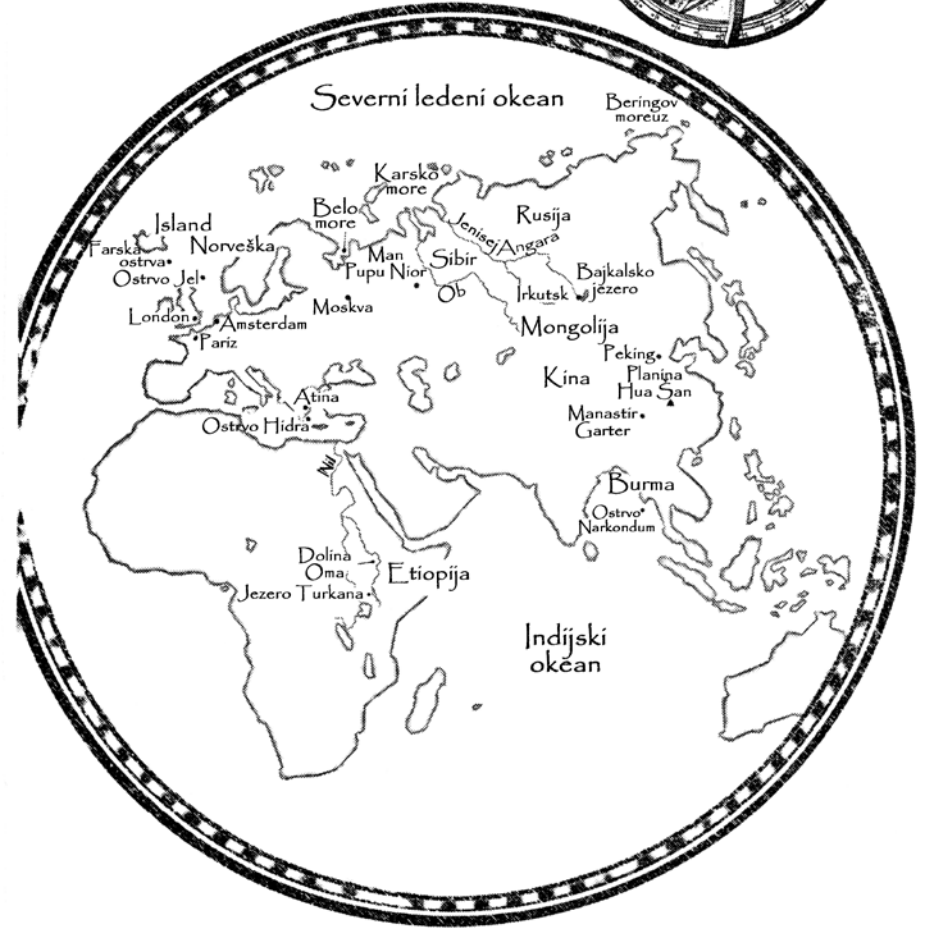
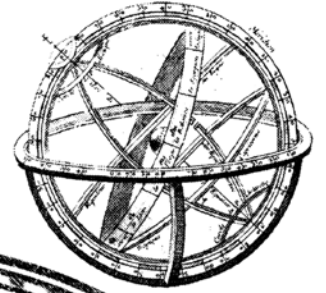
Ove redove pišem s namerom da ih jednoga dana dam Adrijanu i tako mu priznam svoju krivicu. Svake večeri se molim da jednom bude u prilici da ih pročita i da mi oprostí zlo koje sam mu naneo.

U Atini, 25. septembra o. g.

Volter Glenkors

Menadžer Kraljevske akademije nauka

Adrijanova sveska

Soba 307. Kad sam prvi put ovde spavao, uopšte nisam obraćao pažnju na pogled. Tada sam bio srećan, a kad je srećan, čovek je rasejan. Sedim za stočićem pored prozora, preda mnom se pruža Peking i nikada se nisam osećao toliko izgubljeno. Nepodnošljiva mi je i sama pomisao da okrenem glavu prema krevetu. Tvoje odsustvo se uvuklo u mene poput smrti koja uporno krči sebi put. Kao da imam krticu u utrobi. Pokušao sam da je uspavam tako što sam doručak obilno zalio rakijom od pirinča, ali čak ni ona nije delovala.

Nisam ni trenuo za deset sati leta, moram da odspavam pre nego što krenem na put. Nekoliko trenutaka besvesnosti, to je sve što tražim. Hteo bih da me na tren svi ostave na miru, da slike onoga što smo ovde doživeli prestanu da mi promiču pred očima.

Jesi li tu?

To si me, pre nekoliko meseci, pitala kroz vrata kupatila. Danas čujem samo kako voda kaplje iz dotrajale slavine i udara o stari keramički lavabo.

Odgurnuo sam stolicu, obukao mantil i izašao iz hotela. Taksi me ostavlja u parku Đingšan. Prolazim kroz ružičnjak i idem preko kamenog mosta na ribnjaku.

Srećna sam što sam ovde.

I ja sam bio. Da sam samo znao kakvoj sudbini srljamo u susret, nesvesni šta nas čeka, očarani onim što smo otkrili. *Da sam mogao da zaustavim vreme, učinio bih to u tom trenutku. Da mogu da se vratim u prošlost, vratio bih se ovamo...*

Zakleo sam se da ću se vratiti pred grm belih ruža u parku Đingšan. Ali vreme se nije zaustavilo.

Ulazim u Zabranjeni grad na severnu kapiju i koračam stazama: uspomene na tebe jedini su mi vodič.

Tražim kamenu klupu pored velikog drveta, na kojoj je, ne tako davno, sedeo jedan stariji kineski par. Možda ću se malo smiriti ako ih ponovo zateknem na njoj, činilo mi se da nam njihov smešak najavljuje lepu budućnost, a oni su se, po svojoj prilici, smejali sudbini koja nas je čekala.

Na kraju sam pronašao tu klupu. Prazna je. Ležim na njoj. Vrbine grane se nehajno njišu na vetru, uspavljuje me njihov ples. Dok žmurim, pred očima mi je tvoj lik. Tonem u san.

Budi me policajac, moli me da odem odatle. Pada noć, pose-tioci moraju da napuste park.

Vraćam se u hotelsku sobu. Gradska svetla potiskuju mrak. Skinuo sam pokrivač sa kreveta i prostro ga na pod. Ležim, sklupčan, na njemu. Automobilski farovi iscrtavaju neobične motive na tavanici. Samo gubim vreme: neću uspeti da zaspim.

Uzeo sam prtljag, platio račun na recepciji i otišao do automobila, koji me čeka na parkingu.

Oslanjajući se na GPS, vozim za Sjen. Kad se približim industrijskim gradovima, noć nestane, a kad izađem iz njih, ponovo se vrati.

Zaustavio sam se u Šiđijadžuangu da napunim rezervoar. Nisam kupio ništa za jelo. Ti bi rekla da sam kukavica i možda bi bila u pravu, ali nisam gladan. Zašto bih rizikovao?

Sto kilometara dalje nailazim na napušteno seoce na vrhu jednog brda. Krećem džombastim putem, odlučan da posmatram izlazak sunca iznad doline. Kažu da mesta čuvaju uspome-nu na trenutke koje su na njima proveli oni koji se vole. Možda je to besmislica, ali danas osećam potrebu da verujem u to.

Idem pustim uličicama i prolazim pored pojilišta na glavnom trgu. Nema više pehara koji si pronašla u ruševinama konfučijanskog hrama, nestao je. Kao što si i predvidela, neko ga je uzeo. Ko zna šta je s njim uradio.

Sedam na kamen na rubu litice i čekam da svane, a zatim nastavljam put.

Prolazak kroz Linfen je grozan kao i prilikom prvog putovanja: oblak smoga štipa me za grlo. Vadim iz džepa parče tkanine od koga si nam napravila maske. Pronašao sam ga među stvarima koje su mi poslali u Grčku; na njemu nema ni traga od tvog mirisa, ali kad ga stavim na usta, opet vidim svaki tvoj pokret.

Dok smo prolazili kroz Linfen, požalila si se:

Smrad je nepodnošljiv...

...koristila si svaku priliku da gundaš. Kamo sreće da sada opet mogu da slušam tvoje prigovore.

Kad smo prolazili ovuda, ubola si se u prst dok si preturala po prtljagu i ja sam pronašao mikrofon skriven u tvojoj putnoj torbi. Trebalo je da se vratimo još iste večeri; nismo bili spremni za ono što nas je čekalo, nismo bili pustolovi, već dvoje naučnika koji su se poneli kao nesmotreni klinici.

Vidljivost je i dalje loša, moram da oteram ružne misli i usredsredim se na put.

Sećam se kako sam se, po izlasku iz Linfena, prebacio na zadnje sedište i jednostavno bacio mikrofon, ne razmišljajući o opasnosti koju on predstavlja: brinulo me je samo narušavanje naše privatnosti. Tada sam ti priznao da te želim, tada sam

odbio da ti kažem šta mi se sve dopada na tebi, više zbog stida nego zabave radi.

Približavam se mestu gde se dogodila nesreća, gde su nas ubice gurnule u provaliju. Drhte mi ruke.

Treba da ga pustiš da nas pretekne.

Znoj mi rosi čelo.

Uspori, Adrijane, molim te.

Peku me oči.

Ne mogu da verujem, okomili su se na nas.

Jesi li se vezala?

Potvrдно si odgovorila na to moje pitanje koje je, zapravo, bilo zapovest. Prvi udarac nas je odbacio napred. Ponovo vidim tvoje prste, koji stežu rukohvat tako snažno da su ti članci pobeleli. Koliko su nas puta udarili branikom pre nego što smo tresnuli točkovima u ogradu, pre nego što smo se survali u bezdan?

Poljubio sam te dok smo tonuli u vodu Žute reke, zario sam pogled u tvoje oči dok smo se davili, ostao sam sa tobom do poslednjeg trenutka, ljubavi moja.

Zavoji se nižu jedan za drugim, s mukom kontrolišem previše nervozne pokrete kako automobil ne bi sleteo s puta. Jesam li prošao raskršnicu od koje jedna stazica vodi do manastira? Otkako sam otišao iz Kine, to mesto mi ne da mira. U ovoj zemlji poznajem samo lamu koji nam je pružio gostoprimstvo. Ko bi drugi mogao da me uputi na neki trag koji će mi pomoći da te pronadem, od koga bih drugog mogao da dobijem neko obaveštenje koje će potkrepiti krhku nadu da si još živa? Tvoja fotografija sa ožiljkom na čelu nije bogzna šta, to je samo parče papira koje stoput dnevno vadim iz džepa. Prepoznajem put s desne strane. Prekasno sam ukočio, auto proklizava, vozim u rikverc.

Točkovi se zaglibljuju u jesenje blato. Cele noći je padala kiša. Parkiram džip pored šumarka i nastavljam pešice. Ako se

dobro sećam, treba da pregazim potok i popnem se na drugo brdo. Sa vrha ću videti krov manastira.

Trebao mi je nepun sat hoda da stignem do tog mesta. U ovo doba godine potok je dublji, pa prelazak preko njega nije nimalo lak. Veliko okruglo kamenje samo malčice viri iz uzburkane vode i klizavo je. Da si me videla kako nespretno pokušavam da zadržim ravnotežu, sigurno bi se našalila na moj račun.

Ta pomisao mi uliva hrabrost da nastavim.

Blato mi se lepi za donove, imam utisak da idem jedan korak napred, dva nazad. Potreban je ogroman napor da se stigne do vrha. Verovatno ovako mokar i blatnjav ličim na skitnicu; pitam se kako će me dočekati trojica monaha koji mi idu u susret.

Ćutke mi pokazuju da pođem za njima. Stižemo pred manastirsku kapiju. Monah koji je usput svaki čas proveravao da li ih i dalje pratim odvodi me u jedan sobičak. Liči na onaj u kome smo ti i ja spavali. Daje mi znak da sednem, sipa svežu vodu u jednu činiju, a zatim mi, kleknuvši kraj mene, pere lice, ruke i noge. Onda mi daje lanene pantalone, čistu košulju i izlazi iz prostorije. Tog popodneva više ga neću videti.

Malo kasnije dolazi drugi monah, koji mi donosi nešto za okrepljenje. Prostire asuru na zemlji i ja shvatam da ću prenoćiti u toj prostoriji.

Sunce zalazi. Kad su poslednji zraci nestali na horizontu, konačno se pojavio onaj zbog koga sam došao.

„Ne znam šta vas dovodi ovamo, ali ako ne želite da se povučete u ovaj manastir, bio bih vam zahvalan ukoliko biste sutra otišli. Imali smo dovoljno neprijatnosti zbog vas.“

„Imate li vesti o Kiri, mladoj ženi koja je bila sa mnom? Da li ste je ponovo videli?“, pitam ga sa strepnjom u glasu.

„Žao mi je zbog strašne nesreće koju ste doživeli, ali ako vam je neko nagovestio da je vaša prijateljica živa, slagao vas je. Ne tvrdim da sam obavješten o svemu što se dešava u ovom kraju, ali to bih sigurno znao.“

„To nije bila nesreća! Objasnili ste nam da vam vera zabranjuje da lažete i zato vas ponovo pitam: jeste li sigurni da je Kira mrtva?“

„Nema potrebe da podižete ton na ovom mestu, to neće uticati ni na mene, ni na naše učenike. Kako mogu da budem siguran? Reka nije izbacila telo vaše prijateljice, to je sve što znam. Ako se imaju na umu brzina struja i dubina vode, to nije nimalo čudno. Oprostite mi što govorim o tome, pretpostavljam da vam je mučno da slušate, ali sami ste me pitali.“

„A auto? Jesu li ga pronašli?“

„Ako vas stvarno zanima odgovor na to pitanje, treba da ga postavite vlastima. Ne savetujem vam, međutim, da to učinite.“

„Zašto?“

„Rekao sam vam da smo imali neprijatnosti, ali vas je, izgleda, baš briga za to.“

„Kakve neprijatnosti?“

„Zar mislite da je vaša nesreća ostala bez posledica? Specijalna policija je sprovela istragu. Smrt strane državljanke na kineskoj teritoriji nije nevažan događaj. A kako vlasti ne vole mnogo naše manastire, imali smo prilično neprijatne posete. Monasi su podvrgnuti podrobnom ispitivanju i, pošto nam je zabranjeno da lažemo, priznali smo da smo vas ugostili. Razumećete zašto našim učenicima nije drago što ste se vratili.“

„Kira je živa, morate da mi verujete i pomognete.“

„To govori vaše srce. Razumem vašu potrebu da se grčevito uhvatite za tu nadu, ali odbijanjem da se suočite sa stvarnošću samo produžavate patnju koja vas izjeda. Da je vaša prijateljica preživela, mi bismo sigurno bili obavješteni o tome. U ovim

planinama sve se zna. Nažalost, bojim se da je ostala na dnu reke. Iskreno mi je žao zbog toga i saučestvujem u vašem bolu. Sada shvatam zašto ste pošli na ovo putovanje i zbunjen sam zato što sam ja taj koji treba da vas urazumi. Teško je ožaliti nekoga ako nema tela koje bismo sahranili, ako nema groba na kome bi se ljudi okupljali, ali duša vaše prijateljice i dalje je kraj vas i ostaće tu sve dok je budete voleli.“

„Ah, molim vas! Poštedite me tih gluposti! Ne verujem ni u boga, niti u postojanje nekog mesta na kome je bolje nego ovde.“

„To je vaše pravo, ali za nekoga ko ne vidi svetlost vi prilično često boravite u manastiru.“

„Kad bi taj vaš bog postojao, ništa se od svega ovoga ne bi desilo.“

„Da ste me poslušali kad sam vas odgovarao od odlaska na planinu Hua Šan, ne bi vas zadesila tragedija zbog koje danas patite. Pošto niste došli ovamo da biste se povukli u manastir, nema svrhe da se zadržavate. Prenoćite i idite. Ne teram vas, nemam pravo da vas izbacim odavde, ali bih vam bio zahvalan ukoliko ne biste zloupotrebljavali naše gostoprimstvo.“

„Gde bi mogla da se nalazi ako je preživela?“

„Vratite se kući.“

Monah se povukao.

Proveo sam skoro celu noć širom otvorenih očiju, tražio sam rešenje. Fotografija sigurno ne laže. Za vreme desetočasovnog leta od Atine do Pekinga neprekidno sam je gledao i radim to i dalje pri svetlosti sveće. Voleo bih da je ožiljak na tvom čelu neoboriv dokaz. Pošto ne mogu da spavam, tiho ustajem i pomeram pano od pirinčanog papira koji služi umesto vrata. Rukovodeći se slabom svetlošću, idem kroz hodnik ka prostoriji u kojoj spavaju šestorica monaha. Jedan je verovatno osetio moje prisustvo: okrenuo se i duboko uzdahnuo, ali se, na sreću, nije probudio. Nastavljam svojim putem, bešumno preskačem

telo opruženo na podu i izlazim u manastirsko dvorište. Mesec je noćas u drugoj četvrtini. Sedam na ivicu bunara koji se nalazi nasred dvorišta.

Neki šum me je naterao da se trgnem: jedna ruka mi se spušta na usta, ne dozvoljava mi da viknem. Prepoznajem lamu. Pokazuje mi da pođem za njim. Izlazimo iz manastirskog dvorišta i idemo preko livade do velike vrbe, gde se on konačno okreće prema meni.

Pokazujem mu Kirinu fotografiju.

„Kada ćete već jednom shvatiti da sve nas, a pre svega sebe, dovodite u opasnost! Morate da odete odavde, već ste izazvali dovoljno nevolja.“

„Kakvih nevolja?“

„Zar mi niste rekli da to nije jedina nesreća koja vam se desila? Šta mislite, zašto sam vas izveo iz manastira? Više nikome ne mogu da verujem. Oni koji su se okomili na vas neće vas promašiti sledeći put kad im pružite priliku. Prilično ste upadljivi, pa se bojim da je vaše prisustvo u ovom kraju već primećeno. Bilo bi čudo da nije. Zato se smesta vratite u Peking i ukrcajte u avion.“

„Nikud ja ne idem dok ne pronađem Kiru.“

„Trebalo je ranije da je zaštitite, sad je prekasno. Ne znam i ne želim da znam šta ste vi i vaša prijateljica otkrili, ali opet vas preklinjem da idete odavde!“

„Uputite me na neki trag, ma koliko mali, kažite mi kojim putem da idem i obećavam vam da ću otići u zoru.“

Monah zuri u mene i čuti, a onda se okrene i pođe nazad u manastir. Idem za njim. Ušli smo u dvorište i on me je čutke otpratio do moje sobe.

Odavno je svanulo: savladali su me vremenska razlika i umor od puta. Sigurno je već bilo podne kad je lama ušao u moju sobu sa činijom pirinča i časom supe na drvenom poslužavniku.

„Kada bi me neko video kako vam donosim doručak u krevet, optužili bi me da hoću da pretvorim ovo mesto za molitvu u gostinsku sobu“, kaže smešeći se. „Pojedite ovo pre nego što krenete. Danas nastavljate put, zar ne?“

Klimam glavom. Nema svrhe da se bunim, od njega ne mogu ništa više da očekujem.

„Želim vam onda srećan put“, kaže lama i ode.

Kad sam podigao činiju sa supom, ugledao sam parče papira presavijeno načetvoro. Instinktivno sam ga uzeo i stavio u džep. Doručkovao sam i obukao se. Gorim od nestrpljenja da pročitam šta mi je lama napisao, ali dvojica učenika čekaju pred vratima da me odvedu do ruba šume.

Pre nego što su se vratili u manastir, dali su mi paket umotan u kraft-papir i vezan kanapom od konoplje. Seo sam za volan, sačekao da se monasi udalje, pa sam raširio pisamce i pročitao ono što mi je lama napisao.

Ako nećete da poslušate moj savet, znajte da je jedan mlad monah ušao u manastir Garter nekoliko nedelja posle vaše nesreće. To verovatno nema nikakve veze sa vašom potragom, ali taj hram vrlo retko prima nove učenike. Koliko sam čuo, taj monah nije oduševljen zbog povlačenja u manastir. Niko ne može da mi kaže ko je on. Ako ste tvrdoglavi i ako rešite da nastavite svoju nerazumnu istragu, vozite do Čengdua. Preporučujem vam da tamo ostavite auto. Odatle ćete otići u veoma siromašan kraj, pa bi vaš džip privukao pažnju, a bilo bi bolje da to izbegnete. U Čengduu obucite odeću koju sam vam poslao: tako ćete se lakše stopiti s ljudima iz doline. Krenite autobusom na planinu Jala. Ne znam šta da vam savetujem za kasnije, pošto stranci ne mogu da uđu u manastir Garter, ali možda vam se osmehne sreća, ko zna?

Budite oprezni, niste sami. I obavezno spalite ovaj papir.

Od Čengdua me deli osam stotina kilometara, trebaće mi devet sati da stignem tamo.

Lamina poruka mi ne uliva veliku nadu, možda je to napisao samo da bi me udaljio od manastira, ali ne verujem da je toliko okrutan. Ili ipak jeste? Koliko ću se samo puta to zapitati za vreme vožnje do Čengdua...

Planinski lanac s moje leve strane baca zastrašujuću senku na sivu, prašnjavu dolinu. Drum preseca ravnicu s istoka na zapad. Preda mnom se uzdižu dva visoka dimnjaka.

Ljudžidžen, površinski kamenolomi, tmurno nebo iznad njiva, rudarski kopovi, beskrajno sumorni predeli, ruševine napuštenih fabrika...

Pada kiša, brisači na jedvite jade sklanjaju vodu što se u potocima sliva niz staklo. Drum je klizav. Dok pretičem jedan kamion, vozač me čudno gleda. U ovom kraju verovatno nema mnogo turista.

Prevalio sam dvesta kilometara, čeka me još šest sati vožnje. Hteo bih da pozovem Voltera, voleo bih da mi se pridruži. Samoća me guši, ne mogu više da je podnesem. Moja mladalačka sebičnost ostala je u mutnoj vodi Žute reke. Bacam pogled u retrovizor: promenio sam se. Volter bi mi rekao da je to zbog umora, ali ja znam da je kriza prošla. Sada više nema povratka nazad. Kamo sreće da sam ranije upoznao Kiru, da nisam protraćio tolike godine verujući da je sreća u poslu kojim se bavimo. Sreća je skromnija, ona je u voljenom biću.

Na drugom kraju doline isprečio se planinski lanac. Na tabli pored puta piše da je Čengdu udaljen šeststo šezdeset kilometara. Tunel. Auto-put nestaje u steni. Ne mogu da slušam radio, ali mi to nimalo ne smeta, ionako ne podnosim azijsku pop muziku. Narednih dvesta pedeset kilometara nižu se mostovi iznad dubokih kanjona. Zaustaviću se na benzinskoj pumpi u Guangjuenu.

Kafa nije tako loša.

Nastavljam put sa kutijom kekisa na suvozačevom sedištu.

U svakoj udolinici otkrivam zaseoke. Kad sam stigao u Mjen'jang, već je bilo prošlo osam uveče. To je neverovatno moderan centar nauke i visoke tehnologije, sa kulama od stakla i čelika duž rečne obale. Pada mrak, sustiže me umor. Trebalo bi da stanem i odspavam, povratim snagu. Proučavam kartu. Putovanje autobusom od Čengdua do manastira Garter trajaće nekoliko sati. Čak ni uz najbolju volju, večeras ne mogu tamo da stignem.

Pronašao sam hotel. Auto sam ostavio na parkingu i idem pešice dugim betoniranim šetalištem pored reke. Kiša je prestala. U nekim restoranima večeru služe na mokrim terasama sa lampama-grejalicama na gas.

Hrana je premasna za moj ukus. U daljini poleće avion uz zaglušujuću buku; leti iznad grada i skreće na jug. To je verovatno poslednji let večeras. Kuda idu putnici koji sede iza osvetljenih prozorčića? London i Hidra su tako daleko. Iznenada me je obuzela tuga. Ako je Kira živa, zašto mi se nije javila? Šta bi moglo da opravda njeno skrivanje? Možda je onaj monah u pravu: lud sam što živim u zabludi. Umor usled nespavanja podstiče crne misli, tonem u mrak. Znoje mi se dlanovi, vlaga mi prožima celo telo. Drhtim, trese me groznica. Prilazi mi konobar; pretpostavljam da me pita je li sve u redu. Hteo bih da mu odgovorim, ali ne mogu da izustim ni reč. Brišem potiljak salvetom, znoj mi se sliva niz leđa, konobarev glas je sve dalje i dalje. Svetlo na terasi postaje prozirno, oko mene se sve vrti, gubim svest.

Budim se. Čujem glasove. Dva? Tri? Obraćaju mi se na jeziku koji ne razumem. Osećam nešto hladno na licu, moram da otvorim oči.

Vidim neku staricu. Miluje me po obrazu, stavlja mi do znanja da je najgore prošlo. Vlaži mi usne i šapuće reči koje su, pretpostavljam, umirujuće.

Osećam peckanje, krv mi ponovo struji kroz vene. Pozlilo mi je. Od umora, neke latentne bolesti ili zato što sam pojeo nešto što nije trebalo. Previše sam slab da bih razmišljao. Položili su me na kauč od skaja u sobici iza restorana. Neki čovek je prišao starici koja me neguje. To je njen muž. I on se smeška. Lice mu je još više zborano nego njeno.

Pokušavam nešto da im kažem, hteo bih da im zahvalim.

Starac prinosi šolju mojim ustima i tera me da pijem. Tečnost je gorka, ali popuštam, pošto verujem u delotvornost kineske medicine.

Ovo dvoje Kineza toliko liče na par koji smo Kira i ja videli u parku Đingšan, kao da su dvojnici. Taj utisak me umiruje.

Kapci mi padaju, osećam kako tonem u san.

Treba da spavam, moram da se strpim i prikupim snagu. Strpeću se.

* * *

Pariz

Ajvori se šetkao po dnevnoj sobi. Partija šaha nije se odvijala onako kako je želeo: Vakars je upravo pomerio skakača i ugrozio njegovu damu. Profesor priđe prozoru, razmaknu zavese i pogleda brodić koji je plovio niz Senu.

„Hoćete da razgovaramo o tome?“, upita Vakars.

„O čemu?“, odvrati Ajvori.

„O onome što vas trenutno muči.“

„Delujem zabrinuto?“

„Vaša igra navodi na takav zaključak. Ili me možda puštate da pobedim. Ako je tako, to je toliko očigledno da je uvredljivo. Više bih voleo da mi kažete šta vas muči.“

„Ništa. Prošle noći sam loše spavao. Kad samo pomislim da sam nekada mogao da izdržim i po dva dana bez sna. Čime smo to uvredili boga kad smo zaslužili tako okrutnu kaznu kakva je starost?“

„Bez želje da vam laskam, smatram da je bog u vašem slučaju bio prilično milostiv.“

„Ne ljutite se na mene. Možda je bolje da prekinemo partiju. Ionako ćete me matirati u četiri poteza.“